

відображаються географія, історія народу, традиції, побут, повсякденна поведінка, творчість.

Для перевірки і атестації вже наявних знань викладачем розробляються тести різних рівнів. Тестові методики не служать для вивчення мови, вони допомагають студенту краще уявити себе на іспиті, спонукають його до повторення розділів граматики і лексики, орієнтують на конкретні форми роботи.

Тільки комплексний підхід у вивченні граматики мови і всієї мови в цілому дозволяє виробити у студентів необхідні для вільного володіння вміння грамотно говорити, сприймати іноземну мову на слух, розуміти граматичні структури, читати, писати, мати багатий словниковий запас і гарну вимову.

Е. О. Остапенко, викладач,
Л. П. Харченко, старш. викл.,
кафедра іноземних мов ФЕФ

ВИХОВАННЯ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Проблема виховання морально-етичних норм як фактор розвитку особистості ґрунтується на перетині наук. Без звернення до педагогіки та психології неможливо детально розібратися в моральному світі людської особистості, виявити мотиви тих, чи інших вчинків. Моральні норми спираються на авторитет суспільної думки і на моральні переконання окремої людини, як наслідок — мораль є соціальним феноменом, продуктом соціального буття, розвитку, що визначається соціальними умовами. Значимо, що в період активної співпраці учня з педагогом, спочатку в загальноосвітній школі, потім у вищих навчальних закладах, відбувається становлення учня як особистості. Від успішної співпраці викладачів залежить міцність фундаменту, що закладається для виховання всебічно-розвиненої особистості.

Педагоги впливають на формування особистості нового покоління через свій предмет та прикладом своєї поведінки. В даному випадку нас, як філологів, насамперед цікавить курс іноземної мови, основне завдання, якого, на наш погляд, полягає в тому, щоб сформуванати в учнів уміння аналізувати й узагальнювати властивості мови як засобу спілкування і тим самим створити пе-

редумови для формування мислення, подальшого розвитку мовлення. У свою чергу це впливає на становлення студента як особистості. Загальновідомо, що компетентність, духовна культура вчителя у значній мірі визначає рівень розвитку його учнів.

Педагогічний процес, як найбільш пов'язаний з формуванням людини та становленням її як особистості, поряд з навчанням впливає, а можливо і моделює, гармонійне поєднання розвитку здібностей з вихованням морально-етичних норм. Педагогіка, як ніяка інша наука, тісно пов'язана з душевним та духовним життям людини і впливає на неї з раннього дитинства, розвиває творчі можливості, душевні якості, сприяє становленню особи як особистості, що існує в соціумі. У системі навчання педагогічне спілкування викладача з студентами, спілкування студентів має характер співробітництва, що обумовлює процес становлення особистості людини, її виховання в процесі навчальної діяльності. При цьому засобами навчання і виховання слугують зразки культури, що містяться у навчальному матеріалі та засвоюються студентами в ході змістовного діалогу та полілогу між ними та викладачем. Головним психологічним досягненням стає вміння вчитися — здатність ставити і розв'язувати завдання по саморозвитку.

Говорячи про виховання, неможливо не приділити увагу таким її складовим як розвиток здібностей та формування морально-етичних принципів. В психологічному словнику ми знайдемо таке пояснення терміна «здібний» — «здібність — це такі індивідуально-психологічні особливості людини, які сприяють успішному виконанню нею тієї чи іншої діяльності і не зводяться тільки до знань, умінь та навичок, які вона має».

Є декілька підходів до розгляду цього питання. Одна з точок зору полягає в тому, що людина не народжується із сформованими здібностями. Вродженими є лише задатки, тобто анатоμο-фізіологічні передумови формування здібностей. Саме на їх основі під впливом навчання і виховання під час взаємодії людини з навколишнім середовищем розвиваються її здібності. На цій основі психологи розрізняють загальні та спеціальні здібності. Загальні — це загальні розумові або інтелектуальні здібності. Спеціальні — це здібності до окремих видів діяльності: до тих чи інших видів мистецтва, мов, математики, техніки тощо. Інші розглядають здібності у вигляді живого задатку, в який вкладене прагнення до розвитку, але все ж таки задаток не може розвиватися самостійно без сторонньої допомоги. Ця допомога полягає у впливі на здібність, в отриманні нею поштовху, імпульсу, стимулу.

Будь-який розвиток залежить від двох факторів: від здібності та від її стимулювання. Ці два фактори нескінченно варіюються за ступенем, формою, та природою. Без поштовху здатності залишаються нерозвиненими. Виховувати, давати освіту — це, в першу чергу, надати імпульс здатності досягати певної цілі, навчити долати перешкоди шляхом сумлінної праці. В здатності вкладене прагнення до розвитку, але їй потрібен поштовх, який відповідає її природі. Якщо ж поштовх не відповідає природі здібності, то або він не впливає на здібність взагалі, або розвиток дитини приймає неприродний, ненормальний напрямок, освіта йде хибним шляхом.

Закон виявлення та розвитку здібностей не може бути довільно встановлений або створений, він не залежить від людей та зовнішнього впливу. Завдяки йому приведена до руху органічна сила розвиває людські начала в людині, яка при народженні є людиною лише за здібністю. Якщо переходити на образи, то з задатку дуба — жолудя — може вийти лише дуб, але виросте він чи ні, залежить від багатьох факторів, таких як: сонце, земля, вологість та інших зовнішніх обставин, які в своїй сукупності зумовлюють силу розвитку.

Розвити здібності людини без її власного на те бажання, без її прагнення, без її наполегливої праці неможливо, так само як і не можна дати чи передати освіту жодній людині, ззовні вона можна отримати лише стимул. Виховання вирішує, якою буде людина. Дійсним вихованням є те, яке намагається досягти для всіх вихованців однієї мети, але при цьому поважає і приймає до уваги особливості кожного.

І. Г. Островська, старш. викл.,
кафедра німецької мови

КОМУНІКАТИВНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ ЕКОНОМІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ

В сучасних умовах інтеграції вітчизняної системи освіти до світового освітнього простору суттєво зростає ефективність вивчення іноземної мови. Актуальність проблеми полягає у досяг-